

PRO BONO

Máj/2021

1. „KURZARBEIT“ (SKRÁTENÁ PRÁCA) V SLOVENSKOM PRÁVNOM PORIADKU

Globálna kríza, spôsobená ochorením COVID-19 sa výraznou mierou podpísala nielen na zdravotnej, ale aj ekonomickej stránke zasiahnutých krajín. Práve na prekonanie ekonomických dopadov pandémie sa vlády jednotlivých krajín rozhodli pristúpiť k rôznym formám opatrení na pomoc najviac zasiahnutým sektorom hospodárstva, ale aj udržanie zamestnanosti. Oblíbenou formou v oblasti ochrany zamestnanosti je práve skrátaná forma práce, tzv. kurzarbeit.

2. KONIEC NÚDZOVÉHO STAVU - NOVELA ZÁKONA O HOSPODÁRSKEJ MOBILIZÁCI

Azda najaktuálnejšou témou posledného roka bola nielen na Slovensku, ale aj celosvetovo kríza, spôsobená pandemiou ochorenia COVID-19. Na Slovensku tak dlhé mesiace platil núdzový stav, počas ktorého legislatíva umožňuje obmedzenie rozličných práv a slobôd občanov. V máji 2021 však došlo k ukončeniu opakovane vyhláseného núdzového stavu. Napriek tomu určité obmedzenia ostávajú v platnosti, čo umožňuje nová legislatíva z dielne Národnej rady Slovenskej republiky.

3. ZMENY V OBLASTI PRÍSPEVKOV Z EURÓPSKÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH A INVESTIČNÝCH FONDŮ

Legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky priniesla aj zmeny v oblasti poskytovania a čerpania príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktorými sú Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka. Zákonodarcovia si od zmien sľubujú zjednodušenie procesov a zníženie administratívnej záťaže v súvislosti s príspevkami z európskych štrukturálnych a investičných fondov.

4. NOVELA COLNÉHO ZÁKONA

Národná rada Slovenskej republiky sa v máji 2021 venovala aj téme, nesúvisiacej s pandemiou ochorenia COVID-19. Je to práve problematika oprávnení colných orgánov pri kontrole plnenia povinností pri preprave peňažných prostriedkov v hotovosti.

5. NOVELA ZÁKONA O KOLEKTÍVNO M INVESTOVANÍ

Potreba harmonizácie právneho poriadku Slovenskej republiky so záväznými predpismi Európskej únie sa nevyhla ani oblasti kolektívneho investovania. Nová legislatíva má najmä odstrániť prekážky, ktoré doteraz

bránili správcom fondov kolektívneho investovania plne využívať výhody vnútorného trhu pri cezhraničnej distribúcii fondov kolektívneho investovania.

6. NOVINKY V POSKYTOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Novelizovaná legislatíva v oblasti poskytovania sociálnych služieb sa snaží zamerať práve na tých najslabších členov spoločnosti. Zraniteľným osobám (napr. ŤZP, seniori, osoby s nepriaznivým zdravotným stavom...), ktorým sa poskytuje pobytová forma sociálnej služby by sa malo v dôsledku prijatia novej legislatívy zlepšiť postavenie a posilniť ochrana ich základných ľudských práv.

„KURZARBEIT“ (SKRÁTENÁ PRÁCA) V SLOVENSKOM PRÁVNOM PORIADKU

Globálna kríza, spôsobená ochorením COVID-19 sa výraznou mierou podpísala nielen na zdravotnej, ale aj ekonomickej stránke zasiahnutých krajín. Práve na prekonanie ekonomických dopadov pandémie sa vlády jednotlivých krajín rozhodli pristúpiť k rôznym formám opatrení na pomoc najviac zasiahnutým sektorom hospodárstva, ale aj udržanie zamestnanosti. Obľúbenou formou v oblasti ochrany zamestnanosti je práve skrátaná forma práce, tzv. kurzarbeit.

Dňa **04. mája 2021** Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o podpore v čase skrátenej práce“). Okrem vlastného textu dochádza zákonom o podpore v čase skrátenej práce aj k zmenám a doplneniu **(A)** zákona č. **311/2001** Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), **(B)** zákona č. **461/2003** Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), **(C)** zákona č. **462/2003** Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o náhrade príjmu“), **(D)** zákona č. **595/2003** Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), **(E)** zákona č. **5/2004** Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“), **(F)** zákona č. **580/2004** Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. **95/2002** Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“), **(G)** zákona č. **440/2015** Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o športe“) a **(H)** zákona č. **385/2019** Z. z. o kompenzačnom príspevku baníkom a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o kompenzačnom príspevku“).

→ Účel novely

Cieľom zákona o podpore v čase skrátenej práce je podľa dôvodovej správy vytvorenie zákona, ktorý sa stane funkčnou súčasťou stabilného právneho poriadku Slovenskej republiky na systémové, nárokové a transparentné poskytnutie pomoci zamestnancom zamestnávateľov v čase trvania vonkajšieho faktora, ktorý má dočasný charakter, zamestnávateľ ho nemohol ovplyvniť alebo mu nemohol predísť a ktorý má negatívny vplyv na pridelovanie práce zamestnancom, najmä mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, núdzového stavu, mimoriadnej okolnosti vyhlásenej vládou Slovenskej republiky, alebo okolnosti vyššej moci, ktoré žiaden zo zamestnávateľov nemôže ovplyvniť, čím dochádza k významne negatívnym vplyvom na pracovné miesta trhu práce, k ich ohrozeniu až zániku. Účelom je okrem zabezpečenia krytia časti náhrady mzdy zamestnanca alebo náhrady platu zamestnanca v čase, keď zamestnávateľ z dôvodu vonkajších faktorov nemôže pridelovať zamestnancom prácu v pôvodne dohodnutom rozsahu, aj udržanie pracovných miest a konkurencieschopnosti zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb v čase hospodárskej krízy, recesie a krízovej situácie. Zároveň sa predpokladá, že nová právna úprava primeraným spôsobom doplní úspešné pôsobenie doteraz zavedených opatrení aktívnej politiky na trhu práce na riešenie negatívnych vplyvov mimoriadnej situácie, výnimočného stavu alebo núdzového stavu na zamestnanosť.

V nasledujúcom texte prinášame prehľad najdôležitejších zmien, ktoré zákon o podpore v čase skrátenej práce prináša.

→ Systematika novely

Z hľadiska systematiky vlastného textu zákona o podpore v čase skrátenej práce možno hovoriť o **12 paragrafových ustanoveniach** (§ 1 Predmet úpravy, § 2 Vymedzenie pojmov, § 3 Podmienky poskytnutia podpory, § 4 Žiadosť o poskytnutie

podpory, § 5 Suma podpory, § 6 Výplata podpory, § 7 Obdobie poskytovania podpory, § 8 Povinnosť zamestnávateľa, § 9 Vrátenie podpory, § 10 Pôsobnosť poskytovateľa podpory, § 11 Konanie, § 12 Prechodné ustanovenia).

Predmetom zákona o podpore v čase skrátenej práce je „poskytovanie podpory v čase skrátenej práce (ďalej len „podpora“) na čiastočnú úhradu nákladov zamestnávateľa na náhradu mzdy zamestnanca v čase trvania vonkajšieho faktora, vplyvom ktorého došlo k obmedzeniu činnosti zamestnávateľa“ (ustanovenie § 1 zákona o podpore v čase skrátenej práce). Z pohľadu vymedzenia základných pojmov sa zákon o podpore v čase skrátenej práce venuje pojmom: (A) čas skrátenej práce, (B) obmedzenie činnosti zamestnávateľa, (C) vonkajší faktor, (D) mimoriadna okolnosť, (E) zamestnanec, (F) pracovný vzťah, (G) zamestnávateľ, (H) časť zamestnávateľa. Na vysvetlenie jednotlivých pojmov odkazujeme na ustanovenie § 2 zákona o podpore v čase skrátenej práce.

Z pohľadu podmienok poskytnutia podpory je potrebné uviesť, že „podpora sa poskytuje zamestnávateľovi, ktorý (A) je v čase skrátenej práce, (B) odviezol ku dňu podania žiadosti o poskytnutie podpory poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie za celé obdobie trvania povinnosti odvádzať poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré trvalo najmenej 24 kalendárnych mesiacov bezprostredne predchádzajúcich kalendárnemu mesiacu, za ktorý zamestnávateľ žiada o poskytnutie podpory, (C) neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o poskytnutie podpory, (D) má (1) uzatvorenú písomnú dohodu so zástupcami zamestnancov alebo so zamestnancom, ak u zamestnávateľa nepôsobia zástupcovia zamestnancov, o tom, že zamestnávateľ požiada o poskytnutie podpory, alebo (2) súhlas rozhodcu podľa Zákonníka práce s podaním žiadosti o poskytnutie podpory a (E) požiada o poskytnutie podpory najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý žiada o poskytnutie podpory“ (ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o podpore v čase skrátenej práce).

„Podporu poskytuje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny alebo úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

(ďalej len „poskytovateľ podpory“) na základe žiadosti o poskytnutie podpory, ktorú zamestnávateľ podáva elektronickými prostriedkami podpísanú kvalifikovaným elektronickým podpisom“ (ustanovenie § 4 ods. 1 zákona o podpore v čase skrátenej práce). Obsahové náležitosti žiadosti o poskytnutie podpory sú predmetom úpravy ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o podpore v čase skrátenej práce.

Konkrétnu sumu podpory upravuje ustanovenie § 5 zákona o podpore v čase skrátenej práce: „Podpora sa poskytuje na čiastočnú úhradu nákladov zamestnávateľa na náhradu mzdy zamestnanca za každú hodinu prekážky v práci na strane zamestnávateľa z dôvodu obmedzenia činnosti zamestnávateľa v sume 60 % priemerného hodinového zárobku zamestnanca v kalendárnom mesiaci, za ktorý sa podpora poskytuje, najviac v sume 60 % z 1/174 dvojnásobku priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa podpora poskytuje“ (ustanovenie § 5 ods. 1 zákona o podpore v čase skrátenej práce). „Podpora v sume podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona o podpore v čase skrátenej práce sa poskytuje na pracovné miesto zamestnanca, (A) ktorému zamestnávateľ nemôže prideliť prácu v rozsahu najmenej 10 % ustanoveného týždenného pracovného času, (B) ktorého pracovný vzťah ku dňu podania žiadosti o poskytnutie podpory trval najmenej jeden mesiac, (C) ktorému ku dňu podania žiadosti o poskytnutie podpory neplynú výpovedná doba alebo výpovedná lehota, (D) ktorý má ku dňu podania žiadosti o poskytnutie podpory vyčerpanú dovolenku za predchádzajúci kalendárny rok a vyčerpaný kladný účet konta pracovného času, ak je u zamestnávateľa zavedené konto pracovného času, a zamestnávateľ ho nemôže preradiť na inú prácu v rámci dohodnutého druhu práce, ktorá nie je dotknutá obmedzením činnosti zamestnávateľa, a (E) na ktorého sa zamestnávateľovi na tie isté oprávnené náklady alebo na ten istý účel neposkytuje príspevok podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 5 ods. 2 zákona o podpore v čase skrátenej práce).

„Podpora sa vypláca mesačne a je splatná nasledujúci pracovný deň po pripísaní finančných prostriedkov postúpených Sociálnou poisťovňou podľa osobitného predpisu na samostatný účet

poskytovateľa podpory“ (ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o podpore v čase skrátenej práce). „Podpora sa poskytuje v čase skrátenej práce, v úhrne najviac **šest' mesiacov počas 24** po sebe nasledujúcich mesiacov“ (ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o poskytnutí podpory v čase skrátenej práce).

Z hľadiska **povinností zamestnávateľa** je dôležité, že „zamestnávateľ je povinný zachovať pracovné miesto, na ktoré mu bola poskytnutá podpora, najmenej **dva mesiace** po skončení kalendárneho mesiaca, za ktorý bola poskytnutá podpora. Povinnosť podľa prvej vety sa nevzťahuje na pracovné miesto, na ktorom došlo ku skončeniu pracovného vzťahu z dôvodov na strane zamestnanca“ (ustanovenie § 8 zákona o podpore v čase skrátenej práce). „Zamestnávateľ je povinný **vrátiť podporu** alebo jej časť, ak poskytovateľ podpory zamestnávateľovi **(A)** odňal alebo znížil podporu alebo **(B)** uložil povinnosť vrátiť podporu“ (ustanovenie § 9 ods. 1 zákona o podpore v čase skrátenej práce). Zamestnávateľ je do tretice „povinný **vrátiť podporu** alebo jej časť podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o podpore v čase skrátenej práce do **30 dní** odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o odňatí alebo znížení podpory alebo odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o uložení povinnosti vrátiť podporu“ (ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o podpore v čase skrátenej práce).

Pre plné znenie ustanovení týkajúcich sa **pôsobnosti poskytovateľa podpory, konaní o poskytnutí podpory a prechodných ustanovení** odkazujeme na plné znenie zákona o podpore v čase skrátenej práce.

→ **Zákonník práce**

Zákonom o podpore v čase skrátenej práce sa v **Zákonníku práce** vykonávajú najmä nasledovné zmeny: **(A)** ustanovuje sa právo zamestnávateľa vykonať zrážku mzdy, ak ide vrátenie náhrady mzdy alebo jej častí, na ktorú zamestnancovi nevznikol nárok, t. j. ak by zamestnanec dostal podľa ustanovenia § 142 ods. 5 Zákonníka práce vyššiu náhradu mzdy ako mu inak patrila; zároveň však uvedené ustanovenie je potrebné posudzovať aj v kontexte ustanovenia § 222 ods. 6 Zákonníka práce, t. j. „Vrátenie neprávom vyplatených súm môže zamestnávateľ od zamestnanca požadovať,

ak zamestnanec vedel alebo musel z okolností predpokladať, že ide o sumy nesprávne určené alebo omylom vyplatené, a to v lehote do **troch rokov** od ich výplaty“ (ustanovenie § 131 ods. 2 písm. h) Zákonníka práce), **(B)** ustanovuje sa postup zamestnávateľa, ktorý chce využiť systém podpory v čase skrátenej práce; na využitie tohto systému sa vyžaduje dohoda so zástupcami zamestnancov, ak u zamestnávateľa pôsobia; v prípade, že u zamestnávateľa zástupcovia zamestnancov nepôsobia, vyžaduje sa dohoda s konkrétnym zamestnancom (ustanovenie § 142 ods. 5 Zákonníka práce), **(C)** ustanovuje sa možnosť v prípade, že zástupcovia zamestnancov nesúhlasili s podaním žiadosti o poskytnutie podpory v čase skrátenej práce, aby tento spor medzi nimi a zamestnávateľom rozhodol rozhodca; na osobe rozhodcu sa primárne majú dohodnúť strany sporu; ak sa na osobe rozhodcu strany sporu nedohodnú, zamestnávateľ môže požiadať o určenie rozhodcu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky; Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky určí rozhodcu zapísaného v zozname rozhodcov vedeného podľa zákona č. **2/1991 Zb.** o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov, ak takýto rozhodca so svojím určením súhlasí, keďže ide o dodatočný mechanizmus poskytovania pomoci sociálnym partnerom nad rámec zákona o kolektívnom vyjednávaní; obdobne to platí pri spore zamestnávateľa s jednotlivými zamestnancami, pričom v tomto prípade sa pre riešenie sporu s jednotlivými zamestnancami určí len jeden rozhodca (ustanovenie § 142a Zákonníka práce) a pod.

→ **Zákon o sociálnom poistení**

Najdôležitejšími zmenami **zákona o sociálnom poistení** sú: **(A)** zrušenie výnimky z definície zamestnanca pre fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere, ktorá pred vznikom tohto právneho vzťahu bola dlhodobou nezamestnaným občanom alebo ktorá ku dňu vzniku tohto právneho vzťahu mala trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese a z dôvodu jeho vzniku bola vyradená z evidencie uchádzačov o zamestnanie; dôvodom zrušenia tejto výnimky je, že v praxi je využívaná len ojedinele a má klesajúci trend (ustanovenie § 4 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení), **(B)** vypustenie právnej

úpravy vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti pre fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere, ktorá pred vznikom tohto právneho vzťahu bola dlhodobo nezamestnaným občanom, alebo ktorá ku dňu vzniku tohto právneho vzťahu mala trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese a z dôvodu jeho vzniku bola vyradená z evidencie uchádzačov o zamestnanie (ustanovenie § 20 ods. 4 a 5 zákona o sociálnom poistení), (C) ustanovenie sadzby poistného na financovanie podpory v čase skrátenej práce pre zamestnávateľa vo výške 0,5 %, o ktorú sa znižuje sadzba poistného na poistenie v nezamestnanosti. To znamená, že odvodové zaťaženie v sociálnom poistení zostáva pre zamestnávateľa zachované v prípade zamestnancov, za ktorých zamestnávateľ platí poistné na poistenie v nezamestnanosti (ustanovenie § 136a zákona o sociálnom poistení) a pod.

→ Zákon o náhrade príjmu

Zákon o náhrade príjmu sa mení napríklad v podobe: (A) zrušenia výnimky z povinného poistenia u tzv. dlhodobo nezamestnanej fyzickej osoby (ustanovenie § 4 ods. 1 písm. d) zákona o náhrade príjmu), či (B) zavedenia „dovyplácania“ dlhodobo nezamestnaným osobám nárok na náhradu príjmu počas prvých desiatich dní dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorá vznikla pred 1. januárom 2022 a trvá aj po nadobudnutí účinnosti týchto zmien v rovnakej výške, určenej podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2022 (ustanovenie § 13c zákona o náhrade príjmu) a pod.

Drobné zmeny priniesol zákon o podpore v čase skrátenej práce aj do **zákona o dani z príjmov a zákona o službách zamestnanosti**. Na zmeny v uvedených právnych predpisov odkazujeme na plné znenie zákona o podpore v čase skrátenej práce.

→ Zákon o zdravotnom poistení

Najdôležitejšími zmenami **zákona o zdravotnom poistení** sú: (A) vypustenie kategórie zamestnancov dlhodobo nezamestnaných zo zoznamu poistencov štátu. Išlo o zamestnanca v pracovnom pomere alebo štátnozamestnaneckom pomere, ktorý pred vznikom tohto právneho vzťahu bol dlhodobo nezamestnaným občanom, alebo ktorý ku dňu vzniku tohto právneho vzťahu mal trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese a z dôvodu jeho vzniku bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie; dôvodom zrušenia tejto výnimky je, že v praxi je využívaná len ojedinele a má klesajúci trend (ustanovenie § 11 ods. 7 písm. v) zákona o zdravotnom poistení), (B) ustanovenie výnimky z platenia poistného počas obdobia, kedy sa zamestnávateľovi poskytuje podpora v čase skrátenej práce z dôvodu vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu, výnimočného stavu alebo z dôvodu mimoriadnej okolnosti vymedzenej zákonom o podpore v čase skrátenej práce a ustanovenie spôsobu navýšenia platby za poistencov štátu v prípade krízy, ktorá nastala napríklad v tomto roku z dôvodu koronakrízy, a ak sa prognózy o príjmoch Výboru pre daňové prognózy nenaplnia, t. j. tieto príjmy sú nižšie ako sa predpokladalo, a aby sa spravodlivým spôsobom tieto výpadky premietli do systému verejného zdravotného poistenia (ustanovenie § 13 ods. 18 zákona o zdravotnom poistení) a pod.

→ Zákon o športe

V **zákone o športe** dochádza k zavedeniu týždenného pracovného času športovca na účely poskytnutia podpory v čase skrátenej práce ako rozdiel 168 hodín (denný pracovný čas -24 hodín * počet dní v týždni) a súčtu hodín nepretržitého odpočinku (ustanovenie § 37 ods. 5 zákona o športe).

→ Zákon o kompenzačnom príspevku

V **zákone o kompenzačnom príspevku** dochádza k legislatívno-technickej úprave v súvislosti s posunom účinnosti zavedenia ročného zúčtovania v sociálnom poistení zákonom č. 466/2019 Z. z.,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení na **1. január 2023**.

Zákon o podpore v čase skrátenej práce nadobúda delenú účinnosť, a to **(A) dňa 31. decembra 2021, (B) dňa 01. januára 2022 a (C) dňa 01. januára 2023**.

KONIEC NÚDZOVÉHO STAVU – NOVELA O HOSPODÁRSKEJ MOBILIZÁCIÍ

Azda najaktuálnejšou témou posledného roka bola nielen na Slovensku, ale aj celosvetovo kríza, spôsobená pandemiou ochorenia COVID-19. Na Slovensku tak dlhé mesiace platil núdzový stav, počas ktorého legislatíva umožňuje obmedzenie rozličných práv a slobôd občanov. V máji 2021 však došlo k ukončeniu opakovane vyhláseného núdzového stavu. Napriek tomu určité obmedzenia ostávajú v platnosti, čo umožňuje nová legislatíva z dielne Národnej rady Slovenskej republiky.

Dňa 14. mája 2021 bol v parlamente prijatý zákon č. 176/2021 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hospodárskej mobilizácii“) a ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o civilnej ochrane“).

→ Účel novely

Vo všeobecnosti možno základnú zmenu a zároveň účel, ktorý novela prináša, vidieť v úprave možnosti prijímania niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie nielen v čase výnimočného stavu a núdzového stavu, ale aj v čase mimoriadnej situácie. Núdzový stav bol na Slovensku opakovane vyhlásený s účinnosťou od 1. októbra 2020 a uznesením vlády Slovenskej republiky ukončený uplynutím 14. mája 2021.

Prvou zmenou, ktorú novela prináša je doplnenie **mimoriadnej situácie** do ustanovenia § 3 písm. l) zákona o hospodárskej mobilizácii. Predmetné ustanovenie § 3 písm. l) zákona o hospodárskej mobilizácii upravuje vymedzenie pojmu „**uchovanie výrobných schopností**“, ktorým sa rozumie sústavné udržiavanie prevádzkyschopnosti výrobných, opravárenských a iných zariadení nevyhnutných na zabezpečenie výroby na náhradu spotreby, strát a opráv výzbroje a techniky ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných

zborov a záchranných zložiek v **období krízovej situácie**. Novelou zavedená zmena spočíva v tom, že formulácia „**v období krízovej situácie**“ nahradila pôvodnú formuláciu „**v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu**“. Po novom sa tak dikcia ustanovenia § 3 písm. l) zákona o hospodárskej mobilizácii rozširuje aj o mimoriadnu situáciu, ktorá je obsiahnutá v pojme krízová situácia, a to v kontexte ustanovení čl. 1 ods. 2 a 4 ústavného zákona č. 227/2000 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov a ustanovenia § 2 písm. a) zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov. Novelou ďalej dochádza k vypusteniu slovného spojenia „**v období krízovej situácie**“ z ustanovenia § 3 písm. r) zákona o hospodárskej mobilizácii, a to v súvislosti s vymedzením pojmu organizácia zdravotníckeho zariadenia. Dôvodom vykonania predmetnej zmeny ustanovenia § 3 písm. r) zákona o hospodárskej mobilizácii je, že organizácia zdravotníckeho zariadenia je opatrenie, ktoré sa vykonáva už v čase bezpečnosti.

Ďalšou zo zmien, ktoré novela do zákona o hospodárskej mobilizácii priniesla, je úprava ustanovenia § 7 ods. 4 zákona o hospodárskej mobilizácii, do ktorého sa dopĺňa možnosť vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) nariadiť opatrenia hospodárskej mobilizácie aj v čase mimoriadnej situácie („V čase **mimoriadnej situácie** môže vláda na návrh Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo hospodárstva“) nariadiť na celom území alebo na časti územia Slovenskej republiky vykonávanie opatrení hospodárskej mobilizácie podľa predchádzajúcej vety okrem opatrení podľa ustanovenia § 5 písm. r) zákona o hospodárskej mobilizácii“ (ustanovenie § 7 ods. 4 zákona o hospodárskej mobilizácii)). Predmetné ustanovenie § 7 ods. 4 zákona o hospodárskej mobilizácii tak umožňuje vláde na návrh ministerstva hospodárstva nariadiť na celom území alebo na časti územia Slovenskej republiky, okrem opatrení hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia § 5 zákona o hospodárskej mobilizácii,

ktoré sa vykonávajú už v stave bezpečnosti, aj vykonávanie nasledovných opatrení hospodárskej mobilizácie: **(A)** organizácia výroby a organizácia služieb, **(B)** regulácia rozvodu a spotreby elektriny a tepla a regulácia distribúcie a spotreby plynu, **(C)** organizácia dodávok životne dôležitých tovarov a ich predaj s využitím mimoriadnych regulačných opatrení, **(D)** organizácia dopravného zabezpečenia, **(E)** organizácia veterinárnej starostlivosti, **(F)** použitie štátnych hmotných rezerv, ak osobitný predpis neustanovuje inak, **(G)** riešenie stavu ropnej núdze, ak osobitný predpis neustanovuje inak, **(H)** pracovná povinnosť, **(I)** vecné plnenie, **(J)** poskytnutie vysielacieho času potrebného na informovanie verejnosti o krízovej situácii a o opatreniach potrebných na riešenie krízovej situácie ministerstvu tak, aby bola informácia dostupná všetkým osobám vrátane osôb odkázaných na posunkovú reč. Podľa doteraz platného znenia zákona o hospodárskej mobilizácii mohla vláda uvedené opatrenia hospodárskej mobilizácie nariadiť iba v čase výnimočného stavu a núdzového stavu. **Pracovná povinnosť sa však naďalej viaže len na núdzový stav alebo výnimočný stav a nemožno ju nariadiť počas mimoriadnej situácie.**

Zmenou prechádza aj ustanovenie **§ 7 ods. 5** zákona o hospodárskej mobilizácii, ktoré po novom znie: „V čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu môže okresný úrad z vlastného podnetu nariadiť vykonávanie opatrenia hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia **§ 5 písm. e)** zákona o hospodárskej mobilizácii na účely vyhlásenia konkrétnych mimoriadnych regulačných opatrení a opatrenia hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia **§ 5 písm. r) a t)** zákona o hospodárskej mobilizácii vo svojom územnom obvode a odporučiť správe štátnych hmotných rezerv vykonávanie opatrenia hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia **§ 5 písm. o)** zákona o hospodárskej mobilizácii; to neplatí pre nariadenie opatrení hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia **§ 5 písm. r)** zákona o hospodárskej mobilizácii v čase mimoriadnej situácie. Môže tiež nariadiť vo svojom územnom obvode aj vykonávanie opatrenia hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia **§ 5 písm. b)** zákona o hospodárskej mobilizácii na účely zabezpečenia vykonávania služieb potrebných na zmiernenie následkov krízovej situácie“ (ustanovenie **§ 7 ods. 5** zákona o hospodárskej mobilizácii).

→ **Vykonávanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie**

K úprave dochádza aj v ustanovení **§ 7 ods. 6** zákona o hospodárskej mobilizácii. Po novom sa tak vykonávanie opatrení podľa ustanovenia **§ 7 ods. 6** zákona o hospodárskej mobilizácii viaže nielen na núdzový stav a výnimočný stav, ale **aj na mimoriadnu situáciu**. V ustanovení **§ 7 ods. 6** zákona o hospodárskej mobilizácii sa vymedzuje, ktoré z opatrení hospodárskej mobilizácie vykonávajú subjekty hospodárskej mobilizácie v stave bezpečnosti a v období krízovej situácie po vyhlásení núdzového stavu alebo výnimočného stavu bez toho, aby vláda tieto opatrenia nariadila a ktoré opatrenia hospodárskej mobilizácie môže vláda v čase núdzového stavu alebo výnimočného stavu nariadiť. Novela právnu úpravu vykonávania týchto opatrení rozšírila z núdzového stavu a výnimočného stavu aj o čas mimoriadnej situácie s výnimkou opatrenia podľa ustanovenia **§ 5 písm. e)** zákona o hospodárskej mobilizácii (organizácia dodávok životne dôležitých tovarov a ich predaj s využitím mimoriadnych regulačných opatrení), ustanovenia **§ 5 písm. i)** zákona o hospodárskej mobilizácii (ochrana životne dôležitých zdrojov) a ustanovenia **§ 5 písm. y)** zákona o hospodárskej mobilizácii (ochrana objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov), ktoré sa majú a aj budú naďalej nariadovať až v núdzovom stave alebo výnimočnom stave. Po novom tak ustanovenie **§ 7 ods. 6** zákona o hospodárskej mobilizácii znie: „Opatrenia hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia **§ 5 písm. a), d), f), l), n), q) a s)** zákona o hospodárskej mobilizácii vykonávajú subjekty hospodárskej mobilizácie v stave bezpečnosti a v období krízovej situácie bez toho, aby vláda tieto opatrenia nariadila. V období núdzového stavu alebo výnimočného stavu môže vláda na návrh ministerstva hospodárstva nariadiť aj vykonávanie opatrení hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia **§ 5 písm. e), g), h), i), j), m), y), aa), ab) alebo písm. ac)** zákona o hospodárskej mobilizácii. V období mimoriadnej situácie môže vláda na návrh ministerstva hospodárstva nariadiť na celom území alebo na časti územia Slovenskej republiky aj vykonávanie opatrení hospodárskej mobilizácie podľa ustanovenia **§ 5 písm. g), h), j), m), aa), ab) alebo písm. ac)** zákona o hospodárskej mobilizácii. Ak ich vláda nenariadi, subjekty hospodárskej mobilizácie ich vykonávajú v čase

núdzového stavu, výnimočného stavu alebo mimoriadnej situácie tak ako v stave bezpečnosti“ (ustanovenie § 7 ods. 6 zákona o hospodárskej mobilizácii).

Do pozornosti dávame aj nové znenie ustanovenia § 7 ods. 10 zákona o hospodárskej mobilizácii: „Subjekt hospodárskej mobilizácie získava, spracováva a uchováva osobné údaje zamestnancov subjektu hospodárskej mobilizácie alebo fyzických osôb na účely krízového plánovania, vyznenia subjektu hospodárskej mobilizácie o vyhlásení **mimoriadnej situácie**, núdzového stavu, výnimočného stavu, vojnového stavu a vypovedaní vojny alebo o nariadení vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie, uloženia pracovnej povinnosti, vecného plnenia, výdaja nákupných preukazov alebo prídelových lístkov alebo evidencie zamestnancov pre okresný úrad v sídle kraja na účely ich oslobodenia od mimoriadnej služby určené na zaistenie bezpečnosti Slovenskej republiky alebo obrany Slovenskej republiky a vedené v špecifickom aplikačnom programe jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie alebo v inom vlastnom programovom prostriedku v rozsahu (A) meno, priezvisko a akademický titul, (B) miesto a dátum narodenia, (C) rodné číslo, (D) adresa trvalého pobytu alebo prechodného pobytu, (E) pohlavie, (F) štátna príslušnosť, (G) rodinný stav, (H) dosiahnuté vzdelanie, (I) profesijné zamestnanie fyzickej osoby, (J) telefónne číslo pevnej linky, telefónne číslo mobilného zariadenia, faxové číslo alebo e-mailová adresa na fyzickú osobu alebo zamestnanca subjektu hospodárskej mobilizácie, na ktorom je zastihnuteľný cez pracovný čas aj mimo neho, (K) údaje na fyzickú osobu súvisiace s jej zamestnaním, ako je pracovné zaradenie, osobné číslo pridelené v rámci zamestnávateľa, vodičský preukaz, osvedčenie Národného bezpečnostného úradu, vojenské zaradenie“ (ustanovenie § 7 ods. 10 zákona o hospodárskej mobilizácii). Podstatou zmeny, ktorú novela do ustanovenia § 7 ods. 10 zákona o hospodárskej mobilizácii prináša je, že predmetné ustanovenie, ktoré upravuje získavanie, spracovanie a uchovávanie osobných údajov na účely vykonávania

opatrení hospodárskej mobilizácie vrátane vyznenia subjektu hospodárskej mobilizácie o vyhlásení núdzového stavu, výnimočného stavu, vojnového stavu a vypovedaní vojny alebo o nariadení vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie sa **po novom vzťahuje aj na vyhlásenie mimoriadnej situácie**.

Zmenou prešlo aj ustanovenie § 11 písm. a) zákona o hospodárskej mobilizácii, ktoré umožňuje Ministerstvu obrany Slovenskej republiky uplatňovať požiadavky ozbrojených síl na dopĺňanie strát a spotreby v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu na subjektoch hospodárskej mobilizácie a **po novom aj v čase mimoriadnej situácie**.

→ Zákon o civilnej ochrane

Okrem zákona o hospodárskej mobilizácii prináša novela aj zmenu **zákonu o civilnej ochrane**. V ustanovení § 3b ods. 2 zákona o civilnej ochrane dochádza novelou k doplneniu nového písmena e): „Po vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú tieto úlohy a opatrenia: (E) **nariadenie vykonávania niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie v súlade s osobitným predpisom, ak je to vzhľadom na povahu mimoriadnej udalosti potrebné**“ (ustanovenie § 3b ods. 2 písm. e) zákona o civilnej ochrane). Podstatou uvedenej zmeny je explicitné určenie, že po vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú niektoré opatrenia hospodárskej mobilizácie, avšak len vtedy, ak je to vzhľadom na povahu mimoriadnej udalosti potrebné.

→ Účinnosť novely

Novela nadobudla účinnosť dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, teda dňa **15. mája 2021**.

ZMENY V OBLASTI PRÍSPEVKOV Z EURÓPSKÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH A INVESTIČNÝCH FONDŮ

Legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky priniesla aj zmeny v oblasti poskytovania a čerpania príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktorými sú Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka. Zákondarca si od zmien sľubuje zjednodušenie procesov a zníženie administratívnej záťaže v súvislosti s príspevkami z európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Národná rada Slovenskej republiky prijala dňa **05. mája 2021** zákon č. **202/2021** Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **292/2014** Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EŠIF“).

→ Účel novely

Cieľom novely je zjednodušiť procesy a tým znížiť administratívnu záťaž poskytovateľom, prijímateľom aj ostatným subjektom participujúcim na implementácii poskytovania príspevku z európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej aj „EŠIF“), najmä s ohľadom na aplikačnú prax. Poskytovateľom sa tým umožní operatívne reagovať na požiadavky, ktoré priniesla implementácia EŠIF. Zároveň sa kladie dôraz na zvýšenie transparentnosti a to rozšírením rozsahu údajov a informácií, ktoré majú byť zverejňované a tým sprístupnené širokej verejnosti. Tieto opatrenia sú preto smerované tak na vyhlasovanie výziev a schvaľovací proces žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (napr. možnosť zmeniť a zrušiť výzvu), ako aj na samotnú realizáciu a financovanie projektov (napr. uvedenie podmienok uplatnenia zjednodušeného vykazovania výdavkov v relevantnom dokumente).

V nasledujúcom texte prinášame prehľad najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o EŠIF prináša.

(1) Zmena časti ustanovenia, týkajúcej sa Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

Orgán auditu nie je súčasťou systému riadenia Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka. Tento pojem nie je vymedzený v nariadení (EÚ) č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky, ani vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 908/2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia (EÚ) č. 1306/2013. Z uvedeného dôvodu tak dochádza k precizovaniu terminológie v ustanovení **§ 10 ods. 1** zákona o EŠIF.

(2) Zmeny v zverejňovaní informácií o nedostatkoch, zistených v auditoch.

Podľa doterajšej právnej úpravy neboli verejne dostupné informácie o nedostatkoch, zistených v auditoch vykonaných Orgánom auditu. Zverejňovanie týchto nedostatkov má potenciál významne prispieť k prevencii a predchádzaniu vzniku opakovaných nedostatkov, ktoré už boli v minulosti identifikované na iných subjektoch, a tým k zníženiu negatívnych dopadov na subjekty podieľajúce sa na implementácii európskych štrukturálnych a investičných fondov, napr. v podobe neoprávnených výdavkov. Orgán auditu bude dvakrát ročne v termíne k **28. februáru a 31. augustu** zverejňovať také nedostatky z vykonaných auditov, s dôrazom na porušenie legislatívy EÚ alebo Slovenskej republiky, ktoré majú významný finančný vplyv, ako aj k nim navrhnuté odporúčania. Nedostatky s významným finančným vplyvom sú v tomto kontexte tie, ku ktorým bolo navrhnuté odporúčanie formulované ako uplatnenie percentuálnej sadzby finančnej opravy podľa sadzobníka Európskej komisie - za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ako paušálna alebo extrapolovaná finančná oprava uplatňovaná pri zistených

nedostatkoch v systéme riadenia a kontroly operačného programu alebo ako iná významná individuálna finančná oprava (ustanovenie § 10 ods. 2 písm. g) zákona o EŠIF).

(3) Zavedenie väčšej flexibility vo vzťahu k aplikovaniu zjednodušeného vykazovania výdavkov.

Umožňuje sa totiž uviesť podmienky uplatnenia zjednodušeného vykazovania výdavkov a spôsob výkonu kontroly aj v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku alebo v rozhodnutí o schválení nenávratného finančného príspevku v prípade, ak poskytovateľ a prijímateľ sú tá istá osoba (vrátane dokumentov, na ktoré predmetná zmluva alebo rozhodnutie odkazuje). Touto úpravou sa umožňuje v rámci už implementovaných projektov nahradiť pôvodnú metodiku zjednodušeného vykazovania výdavkov uplatnenú v dotknutých projektoch novou metodikou zjednodušeného vykazovania výdavkov. Nahradenie pôvodnej metodiky zjednodušeného vykazovania výdavkov novou je v súlade s legislatívnymi pravidlami EÚ aj Slovenskej republiky (ustanovenie § 16 ods. 2 zákona o EŠIF).

(4) Úprava ustanovení, týkajúcich sa zmeny a zrušenia výzvy.

Novelou sa umožňuje zmeniť prebiehajúcu ako aj už uzavretú výzvu (už či na základe uplynutia času alebo inej skutočnosti), a to až do vydania prvého rozhodnutia. Pri tzv. otvorenej výzve (výzva s uzavretím na základe skutočnosti) sa možnosť zmeny výzvy vzťahuje na aktuálne posudzované hodnotiace kolo (posudzované časové obdobie), t. j. do vydania rozhodnutia v rámci daného hodnotiaceho kola, v ktorom dochádza k zmene výzvy. Takáto zmena sa vzťahuje aj na všetky nasledujúce hodnotiace kolá, pričom smerom do minulosti (vo vzťahu k predchádzajúcim hodnotiacim kolám, t. j. predchádzajúcim posudzovaným časovým obdobiam), zostáva výzva takouto zmenou nedotknutá a takáto zmena sa nijako netýka ani rozhodnutí, ktoré už boli vydané pred takouto zmenou výzvy. Cieľom je zabezpečiť, aby v rovnakej skupine žiadateľov platili pre výber ich žiadostí rovnaké podmienky. V prípade, ak z objektívnych dôvodov alebo skutočností, ktoré nastali po vyhlásení výzvy, nie je možné financovať projekty na základe výzvy, poskytovateľ môže výzvu zrušiť. Novelizovaným ustanovením môže

poskytovateľ zrušiť výzvu bez obmedzenia. Hoci zrušenie výzvy predstavuje manažérsky nástroj poskytovateľa k možnosti presunutia finančných prostriedkov na iné alebo nové výzvy, z dôvodu princípu predvídateľnosti práva a právnej istoty k zrušeniu výzvy môže dochádzať iba výnimočne, v riadne odôvodnených prípadoch. Zrušenie výzvy nemôže mať vplyv na už vydané rozhodnutie o žiadosti, ktorým boli už v minulosti právoplatne upravené právne vzťahy. Účinky rozhodnutí vydaných do zrušenia výzvy ostávajú zachované. Uvedené rovnako platí aj pre už podané žiadosti, o ktorých nebolo k zrušeniu výzvy rozhodnuté. Čo sa týka postupu poskytovateľa k žiadostiam podaným do zrušenia výzvy, novelizovaná úprava zotrváva na doterajšej úprave bezo zmeny. V prípade, ak pri zmene alebo zrušení výzvy nebudú dodržané princípy a podmienky ich vykonania, poskytovateľ sa vystavuje riziku zistení týkajúcich sa porušenia systému riadenia a kontroly a s tým súvisiacich sankcií na jeho úrovni, t. j. zaťažujúcich poskytovateľa samotného (ustanovenie § 17 ods. 6 až 11 zákona o EŠIF).

(5) Odstránenie nejasností identifikovaných aplikačnou praxou.

Jednoznačne sa stanovujú náležitosti rozhodnutia, ktoré sú spoločné pre listinnú aj elektronickú podobu rozhodnutia a tiež náležitosti, ktoré sú v každej z uvedených podôb uvedené odlišným spôsobom. Z hľadiska meritórneho obsahu sa oproti doterajšiemu zneniu dopĺňa pre elektronickú podobu rozhodnutia jednoznačné určenie, ktorý dátum sa považuje v prípade elektronicky vydávaného rozhodnutia za dátum vydania rozhodnutia. Odstraňuje sa neistota identifikovaná v aplikačnej praxi, kedy nebolo zjavné, či dátumom vydania rozhodnutia sa myslí dátum, kedy bolo rozhodnutiu pridelené registračné číslo z internej registratúry poskytovateľa, prípadne iný dátum súvisiaci s autorizáciou rozhodnutia podľa osobitného predpisu. Nová úprava vychádza z ustanovenia § 23 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov v nadväznosti na článok 3 bod 34 nariadenia (EÚ) č. 910/2014 k úprave tzv. elektronickej časovej pečiatky. Dátumom vydania rozhodnutia sa preto rozumie dátum, ktorý vyplýva z časovej pečiatky pripojenej k autorizácii

oprávnenej osoby pre podpis vydávaného rozhodnutia, t. j. osoby konajúcej za poskytovateľa alebo štatutárneho orgánu poskytovateľa (ustanovenie § 19 ods. 10 zákona o EŠIF).

(6) Zavedenie možnosti odvolania aj voči rozhodnutiam o zastavení konania z dôvodu pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti žiadosti a z dôvodu, ak žiadateľ nepredložil žiadosť riadne, včas a vo forme určenej poskytovateľom.

Novelou sa sleduje zrýchlenie procesov, kedy využitím všetkých postupov doteraz obsiahnutých v ustanovení § 23 zákona o EŠIF (odvolacie konanie) je možné zo strany poskytovateľa resp. štatutárneho orgánu poskytovateľa, v časovo bezprostrednom napojení na konanie o žiadosti reagovať žiadateľovi na ním vyjadrené pochybnosti o správnosti postupu poskytovateľa pri zastavení konania. Posúdenie obsahu odvolania žiadateľa v rámci odvolacieho konania umožňuje pri identifikovaní nesprávneho postupu poskytovateľa následne (t. j. po zrušení odvolaní napadnutého rozhodnutia o zastavení konania) využiť štandardné postupy uplatňované v konaní o žiadosti bez toho, aby vznikali dodatočné časové straty alebo nároky na personálne a organizačné zabezpečenie preskúmania mimo odvolacieho konania a tiež sa znižuje pravdepodobnosť podania správnej žaloby, t. j. odbremeňujú sa správne súdy. Ide o postup, ktorým sa zároveň zvyšuje transparentnosť procesov a ochrana práv žiadateľov. Vychádza sa z toho, že odvolacie konanie bolo podľa doterajšej právnej úpravy dobre organizované a pri jeho realizácii nevznikali v praxi problémy. Naopak, využitie mimoriadneho opravného prostriedku podľa ustanovenia § 24 zákona o EŠIF by malo byť využívané iba mimoriadne, v osobitých prípadoch, čo doteraz neplatilo, v nadväznosti na vylúčenie rozhodnutia o zastavení konania z možnosti podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok. V praxi prevažnú časť rozhodnutí preskúmaných podľa ustanovenia § 24 zákona o EŠIF predstavujú práve rozhodnutia o zastavení konania z dôvodu pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti žiadosti a z dôvodu, ak žiadateľ nepredložil žiadosť riadne, včas a vo forme určenej poskytovateľom, nakoľko podľa doterajšej právnej úpravy išlo o jediná možnosť žiadateľa napadnúť rozhodnutie o zastavení konania mimo správnej žaloby

(ustanovenie § 22 ods. 7 písm. a) zákona o EŠIF a ustanovenie § 62 ods. 2 zákona o EŠIF).

(7) Ustanovenie o zastavení konania o preskúmaní rozhodnutia o neschválení žiadosti alebo rozhodnutia o zastavení konania v priebehu mimoodvolacieho konania podľa ustanovenia § 24 ods. 5 zákona o EŠIF, ak o to požiada žiadateľ.

Vychádza sa z toho, že nie je účelné viesť preskúmaacie konanie v prípade, ak by išlo o konanie proti vôli žiadateľa, ktorého podnet bol podaný na začiatku procesu preskúmania rozhodnutia mimo odvolacieho konania (ustanovenie § 24 ods. 1 zákona o EŠIF). Súčasne sa takáto povinnosť zastavenia konania aj mimo dôvodov uvedených v ustanovení § 24 ods. 5 zákona o EŠIF, t. j. okrem dôvodu nezistenia porušenia tohto zákona, zavádza len vo vzťahu k preskúmaniu rozhodnutia o neschválení žiadosti alebo rozhodnutia o zastavení konania, nie však vo vzťahu k rozhodnutiu o schválení žiadosti, ktoré je tiež preskúmateľné mimo odvolacieho konania podľa ustanovenia § 24 ods. 1 a 3 zákona o EŠIF. Dôvodom je vylúčenie možnosti špekulatívneho správania žiadateľa, ktoré by mohlo mať negatívny vplyv na výsledné rozhodnutie v konaní o žiadosti (ustanovenie § 24 ods. 9 zákona o EŠIF).

(8) Ustanovenie 6-mesačnej lehoty od podania podnetu správne orgánu, do ktorej je správny orgán povinný začať správne konanie s cieľom vydania rozhodnutia o vrátení príspevku alebo jeho časti uvedenej v žiadosti o vrátenie.

Zároveň sa za účelom jednoznačnosti ustanovuje, že úroky z omeškania v prípade uloženia finančnej opravy za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania sa ukladajú odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia poskytovateľa vydaného v správnom konaní (ustanovenie § 41 ods. 5 zákona o EŠIF).

(9) Rozšírenie zoznamu zverejňovaných informácií.

Rozširuje sa zoznam informácií, ktoré je poskytovateľ povinný zverejniť na svojom webovom sídle do **60 pracovných dní** od skončenia rozhodovania o žiadostiach v konaní o žiadosti pre každú výzvu o nové informácie, a to konkrétne o

meno, priezvisko a titul fyzickej osoby alebo obchodné meno alebo názov právnickej osoby, ktorá sa podieľala na vypracovaní konkrétneho projektu, okrem fyzických osôb v pracovnom pomere alebo služobnom pomere k žiadateľovi. Uvedená povinnosť prispeje k zvýšeniu informovanosti ohľadne osôb, ktoré spolupracovali pri tvorbe žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a tým vyššej miere transparentnosti pri poskytovaní príspevku (ustanovenie **§ 48 ods. 1 písm. e) a ods. 2 písm. e)** zákona o EŠIF)

(10) Umožnenie poskytovania finančných prostriedkov z príspevku až na úroveň užívateľa aj na základe iného právneho vzťahu medzi prijímateľom/partnerom a užívateľom, ktorý nie je založený zmluvou medzi týmito subjektmi.

Právny vzťah medzi prijímateľom a užívateľom alebo medzi partnerom a užívateľom musí vzniknúť výlučne v súvislosti s realizáciou projektu, po predchádzajúcom súhlase poskytovateľa a súčasne na jeho založenie musí byť prijímateľ resp. partner oprávnený buď na základe realizácie všeobecnej právomoci vyplývajúcej pre neho z právneho predpisu (napríklad z kompetenčného zákona) alebo v súvislosti s realizáciou právomoci vyplývajúcej pre neho z osobitného právneho predpisu (právne predpisy upravujúce rezortnú právomoc prijímateľa v konkrétnej vecnej oblasti). Právny úkon, ktorým sa potvrdzuje existencia právneho vzťahu medzi prijímateľom a užívateľom alebo medzi partnerom a užívateľom, bude predstavovať najmä rozhodnutie, výmer, potvrdenie, zoznam užívateľov ako oprávnených

osôb alebo iné opatrenie, ktorým prijímateľ resp. partner vykonáva svoju právomoc. Môže ísť aj o využitie iných postupov vyplývajúcich zo schém pomoci, ak je príspevok, ktorý sa má poskytnúť užívateľom, súčasne s poskytnutím štátnej pomoci, resp. pomoci de minimis, v súlade s právnymi aktami EÚ. Takýmto postupom sa súčasne znižuje administratívna záťaž a zrýchľujú sa postupy, nakoľko na potreby vyvolané v reakcii na Covid-19 je potrebné reagovať neodkladne. Zároveň sa zavádza povinnosť zverejňovať právne úkony (príp. zoznamy užívateľov a výšku poskytnutého príspevku), ktoré sú potvrdením existujúceho iného obdobného právneho vzťahu medzi prijímateľom a užívateľom alebo partnerom a užívateľom a to za účelom väčšej transparentnosti a informovania. Ide najmä o rôzne rozhodnutia, výmery, akceptačné listy a pod., ktoré vyplývajú poskytovateľom z realizácie svojich bežných kompetencií. Uvedená zmena prinesie podľa jej predkladateľov zníženie administráciu a tým zrýchlenie procesov na strane poskytovateľov (ustanovenie **§ 56 ods. 4** zákona o EŠIF).

Pre detailný prehľad o všetkých zmenách, ktoré novela do zákona o EŠIF priniesla, odkazujeme na plné znenie novely, zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **15. júna 2021**.

NOVELA COLNÉHO ZÁKONA

Národná rada Slovenskej republiky sa v máji 2021 venovala aj téme, nesúvisiacej s pandemiou ochorenia COVID-19. Je to práve problematika oprávnení colných orgánov pri kontrole plnenia povinností pri preprave peňažných prostriedkov v hotovosti.

Dňa **04. mája 2021** Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. **186/2021 Z. z.** (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **199/2004 Z. z.** Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Colný zákon“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Okrem Colného zákona sa novelou menia a dopĺňajú aj **(A)** zákon č. **98/2004 Z. z.** o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani z minerálneho oleja“), **(B)** zákon č. **106/2004 Z. z.** o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani z tabakových výrobkov“), **(C)** zákon č. **222/2004 Z. z.** o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z pridanej hodnoty“), **(D)** zákon č. **250/2007 Z. z.** o ochrane spotrebiteľa o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. **372/1990 Zb.** o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), **(E)** zákon č. **530/2011 Z. z.** o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani z alkoholických nápojov“) a **(F)** zákon č. **35/2019 Z. z.** o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej správe“).

→ Účel novely

Dôvodom prijatia novely je podľa dôvodovej správy implementácia niektorých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady **(EÚ) 2018/1672 z 23. októbra 2018** o kontrolách peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie alebo opúšťajú Úniu, a ktorým sa zrušuje nariadenie **(ES) č. 1889/2005** (ďalej len „nariadenie EP a Rady (EÚ) 2018/1672“) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady **(EÚ)**

2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice **2004/42/ES** a nariadení **(ES) č. 765/2008** a **(EÚ) č. 305/2011**.

Prvou zmenou, ktorú novela do Colného zákona prináša, je úprava ustanovenia **§ 4** Colného zákona („**Preprava peňažných prostriedkov v hotovosti**“). V súlade s úvodným ustanovením nariadenia EP a Rady **(EÚ) 2018/1672** v prípade pohybov peňažných prostriedkov v hotovosti bez sprievodu, napríklad peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie alebo opúšťajú Úniu v poštových balíkoch, kuriérskych zásielkach, batožine bez sprievodu alebo ako náklad v kontajneroch, by mali mať príslušné orgány právomoc žiadať, aby odosielateľ alebo príjemca alebo ich zástupca splnili nahlasovaciu povinnosť, a to systematicky alebo od prípadu k prípadu v súlade s vnútroštátnymi postupmi. V novele sa preto zakotvuje selektívny prístup podmieňujúci takýto postup colného úradu tým, že colný úrad disponuje informáciou o možnom súvise peňažných prostriedkov v hotovosti s trestnou činnosťou.

Po novom tak v súvislosti s prepravou peňažných prostriedkov v hotovosti platí nasledovné.

„Pri kontrole plnenia povinnosti oznámiť peňažné prostriedky v hotovosti so sprievodom podľa osobitného predpisu a pri kontrole vykonávanej na účely plnenia povinnosti nahlásiť peňažné prostriedky v hotovosti bez sprievodu podľa osobitného predpisu majú colné orgány rovnaké oprávnenia ako pri colnej kontrole“ (ustanovenie **§ 4 ods. 1** Colného zákona). „Colný úrad postupuje spôsobom podľa osobitného predpisu, ak má k dispozícii informácie poukazujúce na možnú súvislosť peňažných prostriedkov v hotovosti bez sprievodu vstupujúcich do únie alebo opúšťajúcich úniu s trestnou činnosťou“ (ustanovenie **§ 4 ods. 2** Colného zákona).

„Colný úrad o dočasnom zadržaní peňažných prostriedkov v hotovosti podľa osobitného predpisu informuje osobitný útvar služby finančnej polície. Ak nedôjde k zaisteniu peňažných prostriedkov v hotovosti podľa osobitných predpisov, zadržané peňažné prostriedky v hotovosti colný úrad vráti osobe, ktorej ich zadržal, a to na základe

písomného oznámenia osobitného útvaru služby finančnej polície o tom, že nie sú dané dôvody na ich zaistenie podľa osobitných predpisov, najneskôr však **(A) do 30** kalendárnych dní odo dňa ich dočasného zadržania alebo **(B) do 90** kalendárnych dní odo dňa ich dočasného zadržania, ak colný úrad na základe písomnej žiadosti osobitného útvaru služby finančnej polície rozhodol o predĺžení dočasného zadržania podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 4 ods. 3** Colného zákona). „Hodnota peňažných prostriedkov v hotovosti sa na účely podľa osobitného predpisu určuje referenčným výmenným kurzom určeným a vyhláseným Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska v deň predchádzajúci dňu, keď peňažné prostriedky v hotovosti vstupujú do únie alebo v deň predchádzajúci dňu, keď peňažné prostriedky v hotovosti opúšťajú úniu“ (ustanovenie **§ 4 ods. 4** Colného zákona).

Ďalším ustanovením Colného zákona, ktorého sa novela dotkla je ustanovenie **§ 5** Colného zákona. V nadväznosti na nariadenie EP a Rady (EÚ) **2019/1020 z 20. júna 2019** o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice **2004/42/ES** a nariadení (ES) č. **765/2008** a (EÚ) č. **305/2011** (ďalej len „nariadenie EP a Rady (EÚ) 2019/1020“) sa ustanovuje, že príslušným colným orgánom na kontrolu a prípadné pozastavenie prepustenia dovážaného výrobku do voľného obehu je colný úrad. Colný úrad prepustenie pozastaví, ak zistí, že nie sú splnené určené podmienky na uvedenie dovážaného výrobku na trh alebo existuje dôvod domnievať sa, že výrobok nie je v súlade s právom Únie, ktoré sa naň vzťahuje. Zároveň novela ustanovuje, že colný úrad dovážaný výrobok zničí, ak to nariadi orgán dozoru, dohľadu a kontroly. Orgán dozoru, dohľadu a kontroly tak v súlade s nariadením EP a Rady (EÚ) **2019/1020** urobí vtedy, keď to bude vzhľadom na existujúce riziko pre zdravie a bezpečnosť potrebné a primerané (ustanovenie **§ 5 ods. 1 a 2** Colného zákona).

Novelou ďalej dochádza k **(A)** úprave skutkovej podstaty colného priestupku, resp. colného deliktu v súvislosti s porušením povinnosti spojennej s prepravou peňažných prostriedkov v hotovosti (ustanovenie **§ 72 ods. 1 písm. n)** Colného zákona), **(B)** ustanoveniu, že ak colný úrad po dôkladnom posúdení považuje za nevyhnutné dočasné zadržanie peňažných prostriedkov v hotovosti predĺžiť, rozhodnutie o tomto predĺžení je vykonateľné dňom jeho vydania; zmena sa

realizuje vzhľadom na nevyhnutnosť zabezpečiť bezprostredné nastúpenie právnych účinkov predmetného rozhodnutia (ustanovenie **§ 85 ods. 10** Colného zákona), **(C)** zakotveniu výnimky vo vzťahu k všeobecnému pravidlu ustanovenému v zákone č. **71/1967 Zb.** o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“); podľa ustanovenia **§ 55 ods. 1** Správneho poriadku, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak, včas podané odvolanie má odkladný účinok, avšak vzhľadom na povahu predmetných rozhodnutí a potrebu ich okamžitých právnych účinkov a skutočnosti, že čl. **45** Colného kódexu Únie sa na takéto rozhodnutia nevzťahuje, dochádza novelou k úprave, v zmysle ktorej platí, že odvolanie proti takýmto rozhodnutiam **nebude mať odkladný účinok** (ustanovenie **§ 85 ods. 11** Colného zákona).

Novela sa drobnými zmenami dotkla aj **zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja, zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov, zákona o dani z pridanej hodnoty a zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov**, ktoré sú dostupné v plnom znení novely, zverejnenej v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

→ Zákon o ochrane spotrebiteľa

V **zákone o ochrane spotrebiteľa** dochádza k vypusteniu ustanovenia **§ 20 ods. 3 písm. i)** zákona o ochrane spotrebiteľa. K uvedenému vypusteniu dochádza z dôvodu, že nariadenie EP a Rady (EÚ) **2019/1020** v článkoch **26 až 28** explicitne upravuje dôvody na odloženie prepustenia výrobku do voľného obehu, postupy a lehoty pre orgány dohľadu nad trhom vo vzťahu k informovaniu colných orgánov o ukončení pozastavenia alebo ponechaní pozastavenia v účinnosti. Ak sa orgány dohľadu nad trhom domnievajú, že dovážané výrobky nie sú v súlade s právom Únie a predstavujú závažné riziko, požiadajú colné orgány, aby prepustenie výrobku do voľného obehu odmietli. Z uvedeného vyplýva, že osobitná úprava v národnej legislatíve (ustanovenie **§ 20 ods. 3 písm. i)** zákona o ochrane spotrebiteľa) bola nadbytočná. Nadalej sa však bude postupovať analogicky ako doteraz, avšak pri vzájomnej komunikácii medzi orgánom dohľadu nad trhom a colným orgánom sa budú priamo

uplatňovať ustanovenia nariadenia EP a Rady (EÚ) **2019/1020**.

→ Zákon o finančnej správe

Posledným zákonom, ktorý sa novelou mení, je **zákon o finančnej správe**. Najdôležitejšími zmenami zákona o finančnej správe sú: **(A)** ustanovenie, že prehliadku osoby je ozbrojený príslušník finančnej správy oprávnený vykonať aj vtedy, ak ide o kontrolu plnenia povinností podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) **2018/1672** pri preprave peňažných prostriedkov v hotovosti, resp. kontrolu na účely plnenia povinností podľa predmetného nariadenia a vypustenie textu „v **§ 45 ods. 1 zákona o finančnej správe**“ z ustanovenia **§ 40 ods. 1** zákona o finančnej správe, a to z dôvodu, že overovanie, či podozrivá osoba nemá pri sebe zbraň, sa nevykonáva v rozsahu a spôsobom, ako je to ustanovené v ustanovení **§ 40 ods. 1** zákona o finančnej správe; ak by takéto overovanie mala robiť osoba rovnakého pohlavia, výrazne by sa skomplikovalo vykonávanie služobného zákroku a znemožnila by sa jeho operatívnosť a efektívnosť (ustanovenie **§ 40 ods. 1** zákona o finančnej správe), **(B)** precizovanie legislatívneho textu tak, aby bolo explicitne riešené overovanie podmienok, ktoré musí občan podľa ustanovenia **§ 84** zákona o finančnej správe spĺňať pri vzniku služobného pomeru, a to vo vzťahu k odborníkovi, ktorý má byť zaradený do dočasnej štátnej služby bez

výberového konania, ako aj vo vzťahu k občanovi, ktorý má byť ministrom ustanovený do funkcie prezidenta finančnej správy alebo viceprezidenta finančnej správy (ustanovenie **§ 84 ods. 10 a 11** zákona o finančnej správe), **(C)** doplnenie ustanovenia, podľa ktorého sa prijímacie konanie bude vzťahovať na odborníka, ktorý má byť zaradený do dočasnej štátnej služby podľa ustanovenia **§ 79 ods. 1** zákona o finančnej správe iba v prípade, ak nadriadený písomne požiadala služobný úrad o vyhlásenie výberového konania; občan prijímaný do služobného pomeru bez vyhlásenia výberového konania musí pred prijatím preukázať splnenie podmienok podľa ustanovenia **§ 84** zákona o finančnej správe a poskytnúť potrebnú súčinnosť na ich overenie, **(D)** explicitné premietnutie znenia zákona č. **241/1993** Z. z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je síce **28. október** štátnym sviatkom, ale nie je dňom pracovného pokoja tak, ako ostatné štátne sviatky, inak by **28. október** bol dňom služobného pokoja a **viazal by sa naň príplatok za štátnu službu vo sviatok** (ustanovenie **§ 88 ods. 3** zákona o finančnej správe).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda delenú účinnosť, a to **(A) dňom vyhlásenia** v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (**22. máj 2021**), **(B) dňom 03. júna 2021**, **(C) dňom 01. júla 2021** a **(D) dňom 16. júla 2021**.

NOVELA ZÁKONA O KOLEKTÍVNOM INVESTOVANÍ

Potreba harmonizácie právneho poriadku Slovenskej republiky so záväznými predpismi Európskej únie sa nevyhla ani oblasti kolektívneho investovania. Nová legislatíva má najmä odstrániť prekážky, ktoré doteraz bránili správcovi fondov kolektívneho investovania plne využívať výhody vnútorného trhu pri cezhraničnej distribúcii fondov kolektívneho investovania.

Dňa **04. mája 2021** Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **203/2011 Z. z.** o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kolektívnom investovaní“).

→ Účel novely

Dôvodom prijatia novely je predovšetkým implementácia smernice (EÚ) **2019/1160**. Smernicu (EÚ) **2019/1160** dopĺňa nariadenie (EÚ) **2019/1156**. Uvedeným nariadením a smernicou (EÚ) **2019/1160** sa koordinujú podmienky pre správcov fondov pôsobiacich na vnútornom trhu, čím sa má uľahčiť cezhraničná distribúcia fondov kolektívneho investovania. Predmetná smernica zosúladuje postup oznamovania zmien regulačným orgánom, upravuje spôsoby poskytovania informácií investorom, a zavádza jednotné podmienky pre ukončenie cezhraničnej distribúcie cenných papierov fondov kolektívneho investovania, čím prispieva k vyššej ochrane investorov, ktorí alokovali svoje finančné prostriedky do fondov kolektívneho investovania, ktoré sa distribujú cezhranične. Zároveň smernica umožňuje testovanie záujmu investorov o konkrétnu investičnú stratégiu počas predmarketingovej fázy.

Z dôvodu rozsiahlosti vlastného textu novely prinášame výber najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o kolektívnom investovaní prináša.

(1) Úprava spôsobu marketingu fondov.

Jedným z cieľov balíka CBDF (smernica (EÚ) **2019/1160** a nariadenie (EÚ) **2019/1156** týkajúce sa cezhraničnej distribúcie fondov kolektívneho investovania) bolo vhodne upraviť predovšetkým spôsob marketingu fondov na území hostiteľského štátu, pričom bolo potrebné od marketingových aktivít odčleniť predmarketingové aktivity, kedy si správca potenciálneho fondu ešte len robí prieskum, či má zmysel distribuovať alternatívny investičný fond na území hostiteľského štátu, t. j. či o daný fond bude medzi investormi záujem. Špecifikom predmarketingu je, že správca fondu je oprávnený zisťovať preferencie a záujem o konkrétny fond na potenciálnom cieľovom trhu len u potenciálnych profesionálnych investorov, čo je naviazané predovšetkým na charakter alternatívnych investičných fondov. Pod investičnými zámermi sa rozumie všeobecný náčrt investičných cieľov, ktoré sa následne podrobne uvedú v investičnej stratégii. Ide o transpozíciu **Článku 2, bodu 1 smernice (EÚ) 2019/1160** (ustanovenie **§ 3 písm. ao) a ap)** zákona o kolektívnom investovaní).

(2) Uvedenie spôsobu konania správcovskej spoločnosti za účelom nespochybniteľného vymedzenia postavenia správcovskej spoločnosti a podielových fondov vo vzťahu k tretím osobám a pre jasnejšie vymedzenie práv a povinností v právnych vzťahoch, v ktorých vystupuje podielový fond alebo správcovská spoločnosť pri správe podielového fondu.

Vzhľadom na absenciu právnej subjektivity podielového fondu a z toho vyplývajúcu špecifickú úpravu „konania“ podielového fondu v zákone o kolektívnom investovaní vzniká neustála potreba objasňovania vzťahu správcovskej spoločnosti/podielového fondu tretím subjektom (audítori, protistrany pri transakcii a pod.). Spresnenie doterajšej úpravy pomôže lepšie objasniť existujúci stav tretím osobám (ustanovenie **§ 5 ods. 2** zákona o kolektívnom investovaní).

(3) Určenie 15 dňovej lehoty, v rámci ktorej majú príslušné orgány domovského členského štátu správcu AIF možnosť zamietnuť plánované zmeny zo strany správcu fondu, resp. oznámiť správcovi fondu, že plánované zmeny nesmie vykonať.

Pokiaľ by sa plánovaná, alebo aj neplánovaná, zmena uskutočnila a správca fondu by sa následne dostal do rozporu so zákonnými ustanoveniami, orgán dohľadu domovského členského štátu správcu AIF prijme všetky náležité opatrenia a bez zbytočného odkladu o tom informuje orgánu dohľadu hostiteľského členského štátu správcu AIF. Ide o transpozíciu **Článku 2, bodu 5 smernice (EÚ) 2019/1160** (ustanovenie **§ 63 ods. 6 a 7** zákona o kolektívnom investovaní).

(4) Zrušenie obmedzenia o tom, že do majetku verejného špeciálneho fondu nehnuteľností nemožno nadobudnúť nehnuteľnosti od osôb zo skupiny s úzkymi väzbami, ku ktorej patrí akcionár s kvalifikovanou účasťou na správcovskej spoločnosti.

Obmedzenie podľa doterajšej právnej úpravy v podobe nemožnosti nadobudnutia nehnuteľností do majetku verejného špeciálneho fondu nehnuteľností od osôb zo skupiny s úzkymi väzbami, ku ktorej patrí akcionár s kvalifikovanou účasťou na správcovskej spoločnosti, sa nejavilo ako účelné a odôvodnené, keďže obmedzenie obdobného charakteru nie je stanovené pri nadobúdaní majetkových účastí v realitných spoločnostiach do majetku verejného špeciálneho fondu nehnuteľností. Majetkové účasti v realitných spoločnostiach možno do majetku verejného špeciálneho fondu nehnuteľností nadobudnúť od akýchkoľvek osôb. Na posilnenie transparentnosti transakcie s osobami zo skupiny s úzkymi väzbami, ku ktorej patrí akcionár s kvalifikovanou účasťou na správcovskej spoločnosti, sa zavádza požiadavka na dve nezávislé ocenenia nehnuteľností. Za účelom ochrany podielnikov sa doplnila požiadavka na vypracovanie dvoch znaleckých posudkov, pričom cena nehnuteľnosti sa pri jej nadobudnutí do majetku vo verejnom špeciálnom fonde investícií určí podľa znaleckého posudku stanovujúceho nižšiu hodnotu nehnuteľnosti (ustanovenie **§ 127 ods. 1 pôvodne písm. c)** zákona o kolektívnom investovaní a ustanovenie **§ 127 ods. 3** zákona o kolektívnom investovaní).

(5) Zmena ustanovenia upravujúceho predmet činnosti realitných spoločností.

Pôvodná reštriktívna úprava podľa ustanovenia **§ 128 ods. 3** zákona o kolektívnom investovaní neumožňovala realitným spoločnostiam vykonávať iné činnosti, než sú činnosti nevyhnutné pre výkon činností podľa ustanovenia **§ 128 ods. 1 a 2** zákona o kolektívnom investovaní. Aplikačná prax ukázala, že je žiaduce, aby realitné spoločnosti mohli vykonávať aj iné činnosti, a to bez toho, že by museli spĺňať reštriktívne obmedzenie v podobe nevyhnutnosti pre výkon činností podľa ustanovenia **§ 128 ods. 1 a 2** zákona o kolektívnom investovaní. Predovšetkým pri výkone činností „správa nehnuteľností“ a „prenájom nehnuteľností spojený s poskytovaním iných než základných služieb“ sa často vykonávajú aj iné činnosti, ktoré síce nespĺňajú kritérium nevyhnutnosti pre výkon činností podľa ustanovenia **§ 128 ods. 1 a 2** zákona o kolektívnom investovaní, ale ide o súvisiace činnosti, akcesorické činnosti a podporné činnosti pre výkon činností podľa ustanovenia **§ 128 ods. 1 a 2** zákona o kolektívnom investovaní (napr. upratovacie služby, prenájom hnutelných vecí, prieskum trhu a verejnej mienky, reklamné a marketingové služby, administratívne služby a pod.) (ustanovenie **§ 128 ods. 3** zákona o kolektívnom investovaní).

(6) Zakotvenie prechodného obdobia najviac 3 roky od právoplatnosti rozhodnutia o udelení povolenia na vytvorenie verejného špeciálneho fondu nehnuteľností, počas ktorého sa neuplatňujú investičné limity a obmedzenia pre nadobúdanie alebo prekročenie hodnoty majetkových účastí realitných spoločností do majetku vo verejnom špeciálnom fonde nehnuteľností.

S rovnakým prechodným obdobím pre neuplatňovanie investičných limitov a obmedzení zákon o kolektívnom investovaní počíta pri nadobúdaní alebo prekročení hodnoty nehnuteľností nadobudnutých do majetku vo verejnom špeciálnom fonde nehnuteľností. Ustanovenia o prechodnom období pre neuplatňovanie investičných limitov a obmedzení pri nadobúdaní alebo prekročení hodnoty nehnuteľností boli do zákona o kolektívnom investovaní prevzaté zo starej právnej úpravy (zákon č. **594/2003 Z. z.**). Dôvodom zakotvenia

prechodného obdobia pre neuplatňovanie investičných limitov a obmedzení pri nadobúdaní alebo prekročení hodnoty nehnuteľností nadobudnutých do majetku vo verejnom špeciálnom fonde nehnuteľností je potreba poskytnutia určitého časového priestoru pre vytvorenie primeraného majetkového portfólia verejného špeciálneho fondu nehnuteľností a následné zosúladenie tohto portfólia s limitmi a obmedzeniami pre majetok vo verejnom špeciálnom fonde nehnuteľností. Nie je daný dôvod, prečo by sa prechodné obdobie malo vzťahovať len na nadobúdanie nehnuteľností, a nie aj na nadobúdanie majetkových účastí v realitných spoločnostiach (ustanovenie § 132 ods. 9 zákona o kolektívnom investovaní).

(7) Sprecizovanie právnej úpravy a odstránenie nejednotnej aplikačnej praxe.

Zmenou sa sleduje odstránenie nejednotnosti v postupe, či do celkového limitu úverov a pôžičiek poskytnutých realitnej spoločnosti podľa ustanovenia § 135 ods. 6 zákona o kolektívnom investovaní majú byť zahrnuté len externé úvery a pôžičky od tretích osôb alebo aj úvery a pôžičky, ktoré boli poskytnuté správcovskej spoločnosti realitnou spoločnosťou v prospech majetku vo verejnom špeciálnom fonde nehnuteľností, ktorý má v realitnej spoločnosti majetkovú účasť, a to za podmienky, že takáto realitná spoločnosť nesmie byť financovaná zo zdrojov od tretích osôb (ustanovenie § 135 ods. 6 zákona o kolektívnom investovaní).

(8) Úprava dĺžky lehoty, počas ktorej neplatia limity pri nadobudnutí majetkovej účasti v realitnej spoločnosti.

Limity sa nepoužijú počas troch mesiacov od nadobudnutia majetkovej účasti v realitnej spoločnosti do majetku vo verejnom špeciálnom fonde nehnuteľností, ak je úver, pôžička, hypotekárny úver alebo úver obdobného charakteru prijatý realitnou spoločnosťou. Zároveň sa ustanovuje, že v prípade nesplnenia limitov počas stanovenej lehoty je správcovská spoločnosť povinná predať danú majetkovú účasť v realitnej spoločnosti z majetku verejného špeciálneho fondu nehnuteľností (ustanovenie § 135 ods. 8 zákona o kolektívnom investovaní).

(9) Ustanovenie možnosti pre zahraničnú správcovskú spoločnosť odvolať opatrenia zavedené na základe notifikácie pri začatí distribúcie cenných papierov na území Slovenskej republiky.

Ide o transpozíciu Článku 1, bodu 6 smernice (EÚ) 2019/1160. V odvolaní zavedených opatrení správcovská spoločnosť uvedie svoj zámer ukončiť distribúciu cenných papierov na území vybraných hostiteľských štátov (alebo len jedného konkrétneho hostiteľského štátu), a predloží podklady k paušálnej ponuke adresovanej všetkým lokálnym podielnikom. Zároveň je správcovská spoločnosť povinná pred ukončením distribúcie cenných papierov na území hostiteľského štátu ukončiť všetky zmluvné dojednania s finančnými sprostredkovateľmi, a ukončiť akékoľvek marketingové aktivity na území hostiteľského štátu. Paušálna ponuka sa predkladá bez akýchkoľvek poplatkov alebo zrážok, tým nie sú dotknuté ustanovenia daňových predpisov o zrážkovej dani; pod pojmom zrážka sa na účely ustanovenia § 141a zákona o kolektívnom investovaní nechápe zrážková daň, ale akákoľvek osobitná zrážka z obnosu finančných prostriedkov, ktorý má byť vyplatený investorovi v tomto prípade (ustanovenie § 141a zákona o kolektívnom investovaní).

(10) Spresnenie doterajších ustanovení zákona o kolektívnom investovaní s ohľadom na cieľ transponovaných ustanovení smernice CBDF.

S cieľom zabezpečiť jednotné zaobchádzanie s neprofesionálnymi investormi bolo potrebné, aby sa požiadavky týkajúce sa opatrení uplatňovali aj na správcov alternatívnych investičných fondov, ak im iné členské štáty Európskej únie povolia distribúciu AIFs pre neprofesionálnych investorov. Pri cezhraničnej distribúcii fondov (potenciálnym) investorom je tak rovnako dôležitá ochrana investorov, a zabezpečenie všetkých potrebných informácií, ktoré sú potrebné na prijatie investičného rozhodnutia. Za týmto účelom sa ustanovuje, že informácie pre investorov má správca fondu poskytovať (potenciálnym) investorom prostredníctvom vhodných opatrení, ktoré budú k dispozícii neprofesionálnym investorom. Keďže fyzická prítomnosť v hostiteľskom členskom štáte sa od správcu fondu nepožaduje, postačí, aby uvedené opatrenia boli

schopné poskytovať investorom požadované informácie - pod opatreniami, prostredníctvom ktorých má správca fondu poskytovať (potenciálnym) neprofesionálnym investorom informácie potrebné na prijatie investičného rozhodnutia treba rozumieť rôzne elektronické distribučné prostriedky, najčastejšie v podobe informácií zverejnených prostredníctvom webovej stránky správcu fondu. Takáto web stránka má zároveň slúžiť ako kontaktné miesto pre komunikáciu s príslušnými orgánmi dohľadu. Z pohľadu správcu fondu pre každý hostiteľský členský štát, v ktorom sa uvádza na trh a distribuuje určitý fond, je potrebné poskytovať investorom informácie v jazyku, ktorému (potenciálni) neprofesionálni investori rozumejú. Ide o transpozíciu **Článku 2, bodu 6 smernice (EÚ) 2019/1160** (ustanovenie **§ 148 až 150** zákona o kolektívnom investovaní).

(11) Zavedenie možnosti širšej kontroly subjektov nelegálne pôsobiacich v rámci kolektívneho investovania, možnosť požadovať predloženie vyžiadaných informácií ako aj vykonania dohľadu na mieste.

Subjekty vykonávajúce činnosť bez povolenia na základe zákona o kolektívnom investovaní sa stávajú dohliadanými subjektami (ustanovenie **§ 202 ods. 21** zákona o kolektívnom investovaní).

(12) Zmeny v zriaďovaní špeciálnych fondov kvalifikovaných investorov.

Keďže špeciálne fondy kvalifikovaných investorov sa podľa doterajšej úpravy zriaďovali na základe povolenia a podľa novej úpravy sa len zapíšu do zoznamu, je potrebné zákonom o kolektívnom investovaní upraviť, že takéto fondy sa taktiež považujú za zapísané do zoznamu podľa osobitného predpisu. Zároveň sa ustanovuje, že konania o vydanie povolenia podľa ustanovenia **§ 137** zákona o kolektívnom investovaní sa dokončia zápisom žiadateľa do zoznamu registrovaných subjektov podľa nového znenia ustanovenia **§ 137** zákona o kolektívnom investovaní účinného od **2. augusta 2020**, teda začaté konania nebudú zastavené. Novela prispieva k jednoznačnosti právnej úpravy, pretože uvedené zmeny majú dopad aj na vzťahy vzniknuté pred účinnosťou novelizovanej úpravy, napríklad ustanovenia **§ 132 ods. 9** zákona o kolektívnom investovaní alebo ustanovenia **§ 135 ods. 6** zákona o kolektívnom investovaní. Znenie nepôsobí retroaktívne vo vzťahu k vzniku vzťahov a nárokom z nich vzniknutých tým, že sú posudzované podľa doterajšej právnej úpravy a zároveň jednoznačne precizuje, že aj právne vzťahy vzniknuté pred účinnosťou novely sa riadia zmenenou účinnou právnou normou. Navrhované znenie je štandardným riešením v prípade novelizácie právneho predpisu a je prítomné aj v ustanovení **§ 202d** zákona o kolektívnom investovaní ako súčasť zmien účinných od **01. novembra 2017** (ustanovenie **§ 220e** zákona o kolektívnom investovaní).

Novela nadobúda delenú účinnosť, a to **(A) dňa 26. júna 2021** a **(B) dňa 02. augusta 2021**.

NOVINKY V POSKYTOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Novelizovaná legislatíva v oblasti poskytovania sociálnych služieb sa snaží zamerat' práve na tých najslabších členov spoločnosti. Zraniteľným osobám (napr. ŤZP, seniori, osoby s nepriaznivým zdravotným stavom...), ktorým sa poskytuje pobytová forma sociálnej služby by sa malo v dôsledku prijatia novej legislatívy zlepšiť postavenie a posilniť ochrana ich základných ľudských práv.

Národná rada Slovenskej republiky prijala dňa **11. mája 2021** zákon (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **448/2008** Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. **455/1991** Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

→ Prehľad zmien

Najdôležitejšími zmenami, ktoré novela do zákona o sociálnych službách prináša sú **(1)** konštituovanie základného práva prijímateľa sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb určiť si dôverníka, ktorému musí poskytovateľ služieb oznamovať významné právne udalosti, **(2)** zamedzenie konfliktu záujmov tým, že sa zakazuje, aby poskytovateľ sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sa stal opatrovníkom dospelé osoby (prijímateľa sociálnej služby), **(3)** zvýšenie kontroly nad použitím telesného a netelesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby zasielaním zápisu každého obmedzenia dôverníkovi, **(4)** zvýšenie kontroly nad zákonnosťou výpovede zmluvy o poskytovaní sociálnej služby zo strany poskytovateľa sociálnej služby (pobytová forma sociálnej služby) a zamedzenie zneužitiu vägne formulovaného výpovedného dôvodu, **(5)** terminologicky sa upresňuje pojem dohľadu pri poskytovaní sociálnej služby.

→ Dôverník

Prvou zmenou, ktorú novela do zákona o sociálnych službách prináša je zavedenie práva na dôverníka. Prijímateľ sociálnej služby v zariadení sociálnych

služieb (ďalej len „zariadenie“) tak má po novom právo na „na určenie dôverníka; dôverníkom sa môže stať fyzická osoba, ktorá s určením za dôverníka písomne súhlasí a je spôsobilá na právne úkony; na určenie dôverníka sa nevyžaduje súhlas opatrovníka“ (ustanovenie **§ 6 ods. 3 písm. d)** zákona o sociálnych službách).

„Prijímateľ sociálnej služby je povinný poskytovateľovi sociálnej služby bezodkladne **(A)** po určení dôverníka oznámiť osobné údaje dôverníka v rozsahu **(1)** meno, priezvisko a titul, **(2)** adresa trvalého alebo prechodného pobytu, **(3)** rodné číslo, ak je pridelené, a dátum narodenia, **(4)** telefónne číslo a elektronická adresa, **(B)** po určení dôverníka doručiť kópiu písomného súhlasu fyzickej osoby s určením za dôverníka, **(C)** oznámiť zmeny údajov a skutočností uvedených v ustanovení **§ 6 ods. 6 písm. (A) a (B)** zákona o sociálnych službách“ (ustanovenie **§ 6 ods. 6** zákona o sociálnych službách).

→ Zamedzenie konfliktu záujmov

Ďalšou zmenou, ktorú novela priniesla, je úprava opatrovníka s cieľom zamedzenia konfliktu záujmov. Po novom tak platí, že „poskytovateľ sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby **nemôže** byť ustanovený za opatrovníka prijímateľa sociálnej služby v zariadení, v ktorom prijímateľovi sociálnej služby poskytuje sociálnu službu. Obmedzenie podľa predchádzajúcej vety neplatí, ak štatutárny orgán poskytovateľa sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby je blízka osoba prijímateľa sociálnej služby“ (ustanovenie **§ 8 ods. 10** zákona o sociálnych službách).

→ Výpoveď zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb

Zmeny sa dotkli aj **výpovedí zmluvy o poskytovaní sociálnej služby** zo strany poskytovateľa sociálnej služby.

„Pri jednostrannom vypovedaní zmluvy podľa ustanovenia **§ 74 ods. 14** zákona o sociálnych

službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný doručiť do vlastných rúk **(A)** písomnú výpoveď s uvedením dôvodu výpovede, **(1)** prijímateľovi sociálnej služby, **(2)** zákonnému zástupcovi prijímateľa sociálnej služby, **(3)** opatrovníkovi ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom, **(B)** kópiu výpovede s uvedením dôvodu výpovede **„dôverníkovi“** (ustanovenie **§ 74 ods. 15** zákona o sociálnych službách).

„Poskytovateľ sociálnej služby môže jednostranne vypovedať zmluvu o poskytovaní sociálnej služby z dôvodu podľa ustanovenia **§ 74 ods. 14 písm. a)** zákona o sociálnych službách po doručení **(A)** písomného upozornenia na možnosť výpovede z tohto dôvodu do vlastných rúk **(1)** prijímateľovi sociálnej služby, **(2)** zákonnému zástupcovi prijímateľa sociálnej služby, **(3)** opatrovníkovi ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom, **(B)** kópie písomného upozornenia na možnosť výpovede z tohto dôvodu do vlastných rúk **„dôverníkovi“** (ustanovenie **§ 74 ods. 16** zákona o sociálnych službách).

Prax ukázala, že prijímateľ sociálnej služby je často bytostne odkázaný na pobytovú sociálnu službu. Zvyšujúci sa počet osôb odkázaných na pobytovú sociálnu službu prirodzene so sebou prináša „trhový tlak“ na uvoľnenie miest. Preto novela v ustanovení **§ 74 ods. 15** zákona o sociálnych službách vnáša pravidlá pre férovosť zmluvných vzťahov. Novela má upevniť postavenie prijímateľa sociálnej služby v prípade, že by sa voči nemu uplatnil niektorý z výpovedných dôvodov. Právna úprava zmlúv (ustanovenie **§ 74** zákona o sociálnych službách) je kogentnej povahy a výpovedné dôvody sú taxatívne stanovené (ustanovenie **§ 74 ods. 14** zákona o sociálnych službách). Písomná výpoveď zmluvy je významný jednostranný právny úkon, ktorý smeruje k zániku zmluvného vzťahu, na ktorý je prijímateľ bytostne odkázaný. Preto je potrebné pre lepšie zabezpečenie dôkaznej situácie a osobitne pre určenie začiatku plynutia času určiť formu odoslania resp. dôjdenia prejavu vôle. Forma odoslania prejavu vôle v podobe zásielky do vlastných rúk dôslednejšie chráni záujem adresáta a nie je právnomu poriadku cudzia. Ďalej sa v novele určuje povinnosť písomnú výpoveď doručiť aj **„dôverníkovi“** a súdom ustanovenému opatrovníkovi do vlastných rúk. Daná zmena má za cieľ zlepšiť postavenie prijímateľa sociálnej služby v tom, že prijímateľ bude môcť včas konzultovať význam výpovede a prípade sa poradiť o možnosti brániť sa voči účinkom výpovede na súde.

Zmeny v ustanovení **§ 74 ods. 16** zákona o sociálnych službách reagujú na odkázanosť a význam prijímateľa na pobytovú sociálnu službu. Zmeny reagujú na prax, že poskytovateľ sociálnej služby sa snažil využiť vágnosť výpovedného dôvodu - hrubé porušovanie dobrých mravov. Z tohto dôvodu je hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede potreba doručiť písomné upozornenie na možnosť výpovede. Až v prípade, že prijímateľ sociálnej služby napriek upozorneniu neupustí od hrubého porušovania dobrých mravov, možno uplatniť tento výpovedný dôvod. Cieľom je, aby prijímateľ sociálnej služby v písomnosti bol presne oboznámený s tým, aké konkrétne správanie prijímateľa v ponímaní poskytovateľa napĺňa skutkovú podstatu správania, ktorým sa hrubo porušujú dobré mravy. Uvedený koncept nie je právnomu poriadku cudzí. Podobné ustanovenie obsahuje aj ustanovenie **§ 711 ods. 2** zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), ktorý pri výpovedi nájmu bytu ukladá, že dôvod výpovede sa musí vo výpovedi skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom.

Legislatívnu inšpiráciu pre dané ustanovenia **§ 74 ods. 15 a 16** zákona o sociálnych službách bola pre predkladateľov novely rakúska právna úprava - konkrétne niektoré ustanovenia v spolkovom zákone na ochranu spotrebiteľa (Bundesgesetz vom 8. März 1979, mit dem Bestimmungen zum Schutz der Verbraucher getroffen werden (Konsumentenschutzgesetz - KSchG), ktorý obsahuje v ustanoveniach **§ 27b až 27i** právnu úpravu zmlúv medzi pobytovým zariadením a prijímateľom služby.

Novela vkladá do zákona o sociálnych službách aj nové prechodné ustanovenie **§ 110a** zákona o sociálnych službách („Ustanovenie **§ 8 ods. 10** zákona o sociálnych službách sa nevzťahuje na poskytovateľa sociálnej služby alebo zamestnanca poskytovateľa sociálnej služby, ktorý bol ustanovený za opatrovníka pred **1. júnom 2021**. Ak je súdom ustanovený opatrovník prijímateľa sociálnej služby poskytovateľ sociálnej služby alebo zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby, poskytovateľ sociálnej služby je povinný o použití prostriedkov obmedzenia prijímateľa sociálnej služby informovať bezodkladne blízku osobu prijímateľa sociálnej služby“ (ustanovenie **§ 110a** zákona o sociálnych službách).

Na záver novela mení aj **prílohu č. 3 písm. A. bod 12** zákona o sociálnych službách, v ktorej vypúšťa slovo „**nepretržitý**“ a nadpis **prílohy č. 4 časť IV** zákona o sociálnych službách, ktorá znie „**Dohľad pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri vykonávaní základných sociálnych aktivít**“. Uvedené zmeny dôvodová správa odôvodňuje tým, že na základe poznatkov gestora zákona o sociálnych službách t. j. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky bolo odporučené predkladateľom novely vykonať terminologické spresnenie slova „nepretržitý dohľad“ v prílohe č. 3 a č. 4 zákona o sociálnych službách. Podľa poznatkov a názoru gestora problematické je to, že používanie týchto slov nie je správne a odporuje štandardnému chápaniu právneho konceptu „náležitý dohľad“ podľa ustanovenia § 422 Občianskeho zákonníka. Pojem „náležitý dohľad“ je ustálený právny pojem a koncept v prípade zodpovednosti za škodu, ktorý je i štandardným spôsobom interpretovaný v rozhodovacej praxi súdov. Ide najmä na rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa **17. decembra 1968, sp. zn. 3 Cz 57/68**, uverejnené pod číslom **4/1970** v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, podľa ktorého: „Náležitým

dohľadom“ ... není možno rozumět takový dohled, který by byl za normálních okolností osobami dohledem povinnými vykonáván stále, nepřetržitě a bezprostředně (na každém kroku)...v takovém případě by byla zákonem předpokládaná možnost zproštění odpovědnosti těchto osob prakticky vyloučena. Při úvaze o tom, zda osoby dohledem povinné náležitý dohled nezanedbaly, je nutno vzít zřetel i na některé okolnosti týkající se osoby podléhající dohledu (např. věk, povahové vlastnosti a celkové chování)“.

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda delenú účinnosť, a to **(A) dňa 01. júna 2021** a **(B) 01. januára 2022**.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točka prostredníctvom emailovej adresy taby@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2020